

FRÄMNING KRISE
EN NORDISK LOVBÖC

Z. UDGAVE

FORORD

Efter at jeg ved det nordiske juristmøde 1948 havde offentliggjort mit udkast til en fælles nordisk borgerlig lovbog, er dette udkast blevet udførligt behandlet i talrige artikler i en række nordiske juridiske tidskrifter. Disse artikler har været anerkendende om udkastet i dets helhed og har samtidig på forskellige områder givet en værdifuld kritik af detaljer i udkastet.

De nævnte kritiske bidrag i detaljer, der alle har været saglige og loyale, har jeg været meget taknemmelig for. De vidner om den store og alvorlige interesse, som de nordiske jurister har omfattet mit udkast med. Jeg har lært meget af denne kritik og finder den i adskillige tilfælde berettiget. Jeg skal i det følgende redegøre for de ændringer i mit udkast, som jeg har foretaget som følge af kritikken.

Indledningsvis skal endnu bemærkes, at jeg har opgivet betegnelsen af hver paragraf ved 3 tal, nemlig både på bog, kapitel og paragraf, altså f.eks. 1. bog, 2. kap. § 22 (1-2-22), og er gået over til fortløbende paragraftal gennem hele lovbogen, dens bøger og kapitler. Det, der kan indvendes imod denne fortløbende paragrafbetegnelse, nemlig at der ved fremtidige ændringer af nogle paragraffer kan ske en forskydning af samtlige paragraftal, der kommer efter sådanne ændrede paragraffer, kan undgås—hvis der derved fremkommer flere paragraffer end tidligere—ved at betegne de nye paragraffer ved tilføjelse af bogstaver, f.eks. § 33 a; og at en paragraf udgår, behøver man heller ikke at markere ved at ændre hele den følgende paragraftalrække.

Mit udkast af 1948 til nordisk lovbog kaldes i den følgende fremstilling: udkastet. Det nu ændrede udkast kaldes: nye udkast.

København i september 1962.

VINDING KRUSE

INDHOLD

I. DET NYE LOVUDKAST.....	1
1. BOG – ALMINDELIG DEL.	
I. RETSGODERNE OG DERES BESKYTTELSE.	
1. kapitel. Erstatning og andre retsmidler mod skadegørende handlinger (§§ 1–15)	1
2. kapitel. Særlige ansvarsregler og almindelige bevisbyrderegler (§§ 16–21)	5
II. AFTALER OG ANDRE VILJESERKLÆRINGER.	
3. kapitel. Afslutning af aftaler (§§ 22–30)	7
4. kapitel. Fuldmagt (§§ 31–48)	9
5. kapitel. Ugyldige viljeserklæringer (§§ 49–60)	13
6. kapitel. Almindelige bestemmelser (§ 61–62)	16
III. FÆLLES REGLER FOR FORPLIGTELSE, OPSTÅET VED SKADEGØRENDE HANDLINGER OG AFTALER OG ANDRE VILJESERKLÆRINGER.	
1.	
7. kapitel. Forpligtelsernes indhold og opfyldelse (§§ 63–83)	17
2.	
8. kapitel. Forpligtelsens ophør (§§ 84–95)	23
3.	
Andre fællesregler (§§ 96–98)	25
2. BOG – PERSONRETEN.	
9. kapitel. Retsevne og handleevne (§§ 99–100).....	27
10. kapitel. Myndighed, umyndighed og værgemål (§§ 101–148).....	27
11. kapitel. Borteblevne personer (§§ 149–175)	37
3. BOG – FAMILIERETTEN.	
12. kapitel. Ægteskabets indgåelse (§§ 176–200)	45
Forlovelse (§§ 176–79)	45
Betingelserne for ægteskab (§§ 180–86).....	45
Bevisligheder, der må foreligge inden ægteskabets indgåelse (§§ 187–88)	47
Vielse (§§ 189–200)	48
13. kapitel. Ejendomsforholdet mellem ægtefæller (§§ 201–35).....	51
Den almindelige ordning (§§ 201–209).....	51
Fælleseje ifølge ægtepagt (§§ 210–17)	54
Bosondring (§§ 218–24)	55
Fællesregler om aftaler mellem ægtefæller (§§ 225–35)	57
14. kapitel. Ægtefællernes underholdspligt overfor hinanden (§§ 236–43)	59
15. kapitel. Ægteskabets ophør (§§ 244–76).....	61

VIII

Ægteskabets opløsning:	
Separation og påfølgende skilsmisse ved bevilling (§§ 252-56) . . .	64
Skilsmisse uden foregående separation (§§ 257-68)	65
Forældremyndigheden og underholdspligten ved separation og skilsmisse (§§ 269-76)	68
16. kapitel. Børns retsstilling (§§ 277-311)	71
Faderskab og bidragspligt (§§ 277-88)	71
Barnets forsørgelse (§§ 289-95)	74
Bidrag til udgifterne ved fødslen m. v. (§ 296)	76
Forskellige bestemmelser (§§ 297-98)	76
Forældremyndigheden (§§ 299-311)	77
17. kapitel. Adoption (§§ 312-35)	79
Betingelser (§§ 312-20)	79
Retsvirkninger (§§ 321-26)	80
Ophævelse (§§ 327-32)	81
Forskellige bestemmelser (§§ 333-35)	83
18. kapitel. Retten til personnavne. Erhvervelse af slægtsnavne (§§ 336-55)	83
4. BOG — ARVERETTEN.	
19. kapitel. Slægtninges arveret og arveret i følge ægteskab (§§ 356-63)	89
20. kapitel. Arveret ifølge testamente (§§ 364-65)	91
21. kapitel. Forlodsret (§§ 366-70)	91
22. kapitel. Aftaler vedrørende arv og arveforskud (§§ 371-78)	92
23. kapitel. Bortfald af arveret (§§ 379-81)	94
24. kapitel. Testamentet (§§ 382-403)	95
Oprettelsen af testamente (§§ 382-86)	95
Testamentsformen (§§ 387-93)	95
Anfægtelse af testamente (§§ 394-97)	97
Genkaldelse af testamente (§§ 398-401)	98
Andre bestemmelser om testamente (§§ 402-403)	98
25. kapitel. Særlige regler for landbrugsejendomme (§§ 404-11)	99
26. kapitel. Arv, som tilfalder staten (§ 412)	101

5. BOG — EJENDOMSRETTEEN.

FÆLLESREGLER FOR ALLE EJENDOMSRETTIGHEDER:

27. kapitel. Ejendomsrettens genstand og indhold. Fælleseje (§§ 413-27)	103
28. kapitel. Ejendommens tilhør (§§ 428-41)	107
29. kapitel. Ejendomsrettighedernes stiftelse (§§ 442-68)	110
A. Frembringelse (§§ 442-54)	110
Løsoregenstande (§§ 443-49)	110
Faste ejendomme (§§ 450-54)	112
B. Frugterhvervelse (§§ 455-57)	113
C. Tilegnelse (§§ 458-68)	114
30. kapitel. Ejendomsrettighedernes ophør (§§ 469-520)	116
A. Opgivelse (§ 469)	116
B. Forældelse af ejendomsrettigheder (§§ 470-95)	117
C. Mortifikationsdom og ejendomsdom (§§ 496-519)	123

IX

31. kapitel. Ejendomsrettens almindelige grænser (§§ 521-41)	133
32. kapitel. Særlige grænser for ejendomsretten ifølge aftale. Servitutter (§§ 542-50)	139

OVERDRAGELSE AF EJENDOMSRETTIGHEDER.

33. kapitel. Overdragelse af rettigheder over fast ejendom. Tinglysningsordningen (§§ 551-87)	142
Rettigheder, der skal tinglyses (§§ 551-56)	142
Tinglysningens myndigheder og midler (§§ 557-58)	144
Grundlaget for tinglysning (§§ 559-63)	144
Tinglysningsmåden (§§ 564-74)	147
Tinglysningens retsvirkninger (§§ 575-87)	154
34. kapitel. Overdragelse af ejendomsret over løsøre (§§ 588-95)	157
35. kapitel. Overdragelse af ejendomsret til fordringer (§§ 596-614)	158
Almindelige regler (§§ 596-601)	158
Særlige regler om omsætningsgældsbreve (§§ 602-14)	160

PANTSÆTNING AF EJENDOMSRETTIGHEDER.

36. kapitel. Almindelig del (§§ 615-28)	163
37. kapitel. Pantsætning af fast ejendom (§§ 629-46)	166
38. kapitel. Panteret i løsøre (§§ 647-64)	173
I. Håndpanteretten (§§ 647-57)	173
II. Underpanteretten (§§ 658-64)	175
39. kapitel. Panteret i fordringer, patenter, brugsmønstre og varemærker (§§ 665-72)	176
Panteret i fordringer (§§ 665-69)	176
Panteret i patenter, brugsmønstre og varemærker (§§ 670-72)	177
40. kapitel. Tilbageholdsretten (§§ 673-77)	178
41. kapitel. EJENDOMSRETTEEN TIL ERHVERVSVIRKSOMHEDER OG VAREMÆRKER (§§ 678-80)	179
42. kapitel. Varemærkeretten (§§ 681-737)	180
Almindelige bestemmelser (§§ 681-704)	180
Om registreringens ophør (§§ 705-707)	186
Særlige bestemmelser om registrering af udenlandske varemærker (§§ 708-11)	187
Om overdragelse af licens m. v. (§§ 712-15)	188
Om forbud mod brug af vildledende varemærker (§ 716)	189
Bestemmelser vedrørende retsbeskyttelsen (§§ 717-22)	189
Forskellige bestemmelser (§§ 723-25)	190
Retten til fællesmærker (§§ 726-37)	191

EJENDOMSRETTEEN TIL ÅNDSVÆRKER.

43. kapitel. Forfatter- og kunstnerretten (§§ 738-70)	192
Forfatter- og kunstnerrettens genstand og indhold (§§ 738-41)	192
Indskrænkninger i forfatter- og kunstnerretten (§§ 742-51)	194
Forfatter- og kunstnerrettens overgang til andre. Almindelige bestemmelser (§§ 752-54)	198
Ret til fremførelse (§ 755)	199

Aftaler om filmatisering (§ 760)	200
Forfatter- og kunstnerrettens gyldighedstid (§ 761)	201
Andre rettigheder (§§ 762-65)	201
Forskellige bestemmelser (§§ 766-67)	203
Retshåndhævelse (§§ 769-70)	203
Rækkevidden af dette kapitel (§ 770)	205
44. kapitel. Patentretten (§§ 771-808)	205
Patentbeskyttelsens betingelser, omfang, varighed og grænser (§§ 771-81)	205
Patentmyndigheden (§§ 782-84)	212
Patentansøgningen og dens behandling (§§ 785-95)	213
Registrering og bekendtgørelser (§§ 796-97)	217
Overdragelse, flytning, ændring af fuldmægtig (§§ 798-99)	217
Omslødelse, overførelse, opfinderæren (§§ 800-801)	218
Indgreb i patentretten (§§ 802-803)	219
Forskellige bestemmelser (§§ 804-806)	220
Overgangsbestemmelser (§ 807)	221
Indførelsesbestemmelser (§ 808)	221
45. kapitel. Brugsmonsterretten (§§ 809-36)	221
46. kapitel. Kreditorers, panthaveres, ejeres og andres retsstilling i konkurs (§§ 837-69)	227
Kreditorernes ligestilling (§ 837)	227
Hvad der hører til konkursboets masse (§§ 838-41)	228
Konkursens retsvirkninger for gensidig bebyrdende aftaler (§§ 842-48)	229
Solidariske skyldforhold (§§ 849-51)	233
Modregningsret og tilbageholdsret overfor konkursboet (§ 852)	234
Afkræftelse (§§ 853-65)	234
Panthavernes stilling (§§ 866-69)	237

FORDRINGSRETTIGHEDER IFØLGE DE ENKELTE KONTRAKTER.

47. kapitel. Køb og bytte af løs ejendom (§§ 870-956)	238
Almindelige bestemmelser (§§ 870-73)	238
Bestemmelse af købesummen (§§ 874-77)	239
Leveringsstedet (§§ 878-80)	239
Tiden for aftalens opfyldelse (§§ 881-82)	240
Retten til at kræve ydelse mod ydelse (§§ 883-85)	240
Faren for salgsgenstanden (§ 886)	241
Udbytte af salgsgenstanden (§§ 887-89)	241
Forsinkelse fra sælgerens side (§§ 890-96)	242
Forsinkelse fra køberens side (§§ 897-906)	243
Rente af købesummen (§ 907)	245
Mangler ved salgsgenstanden (§§ 908-20)	246
Afvisning af leverede genstande og ophævelse af køb (§§ 921-24)	248
Vanhjæmmel (§ 925)	249
Køb på prøve (§ 926)	249
Meddelelser efter dette kapitel (§ 927)	249
Betydningen af visse salgsklausuler (§§ 928-37)	250

48. kapitel. Kommission, handelsagentur og handelsrejsende (§§ 957-1049)	259
Almindelige bestemmelser (§§ 957-59)	259
Kommission. Indledende bestemmelser (§§ 960-62)	260
Kommissionærens pligter (§§ 963-82)	260
Kommissionærens rettigheder (§§ 983-95)	264
Kommissionærens selvindtræde (§§ 996-1001)	268
Kommissionsforholdets ophør (§§ 1002-1008)	269
Forholdet til trediemand (§§ 1009-20)	271
Handelsagentur (§§ 1021-40)	274
Handelsrejsende (§§ 1041-49)	278
49. kapitel. Leje (§§ 1050-1136)	280
Almindelige bestemmelser (§§ 1050-61)	280
Det lejedes overlevering til lejeren (§§ 1062-71)	282
Vedligeholdelse af det lejede (§§ 1072-73)	286
Tid og sted for betaling af leje m. v. (§§ 1074-75)	286
Nedsættelse eller forhøjelse af leje m. v. (§§ 1076-87)	287
Foringelse af det lejede (§ 1088)	290
Lejerens brug af det lejede (§§ 1089-95)	290
Udlejerens adgang til det lejede (§§ 1096-1102)	291
Særlige regler om hus eller husrum, der udlejes til beboelse (§§ 1103-1107)	293
Særlige regler om erhvervs- og forretningslokaler (§§ 1108-13)	294
Lejerens død, separation eller skilsmisse m. v. (§§ 1114-15)	295
Udlejerens ret til at hæve lejemålet (§§ 1116-20)	296
Aflevering af det lejede til udlejeren (§ 1121)	298
Huslejeretten (§ 1122)	298
Beskyttelse af erhvervsvirksomheder i lejet ejendom (§§ 1123-34)	298
Slutningsbestemmelser (§§ 1135-36)	304
50. kapitel. Lån til brug (§§ 1137-41)	305
51. kapitel. Lån til eje (§§ 1142-46)	306
52. kapitel. Veksler (§§ 1147-1232)	307
Om vekslens udstedelse og form (§§ 1147-56)	307
Overdragelse af vekslen (endorsement (§§ 1157-66)	309
Vekslens accept (§§ 1167-75)	311
Vekselborgen (aval) (§§ 1176-78)	313
Vekslens forfaldstid (§§ 1179-83)	314
Vekslens betaling (§§ 1184-88)	315
Regres (§§ 1189-1200)	317
Intervention (§§ 1201-1209)	322
Vekselduplikater og vekselkopier (§§ 1210-14)	324
Forandringer i vekslen (§ 1215)	326
Vekslens forældelse (§§ 1216-17)	326
Almindelige bestemmelser (§§ 1218-20)	327
Den egne veksler (§§ 1221-24)	328
Forholdet til udenlandsk lov (§§ 1225-52)	329
53. kapitel. Check (§§ 1233-97)	331
Checkens udstedelse og form (§§ 1233-45)	331
Overdragelse af check (§§ 1246-56)	333

XII

Checkborgen (aval) (§§ 1258-59)	336
Checkens forevisning og betaling (§§ 1260-68)	336
Krydsede check (§§ 1269-71)	338
Regres for manglende betaling (§§ 1272-80)	339
Duplikater af check (§§ 1281-82)	342
Forandringer i checken (§ 1283)	343
Checkens forældelse (§§ 1284-85)	343
Almindelige bestemmelser (§§ 1286-89)	344
Forholdet til udenlandsk lov (§§ 1290-97)	345
54. kapitel. Forløfte (§§ 1298-1304)	347
55. kapitel. Forsikringsaftaler (§§ 1305-1427)	349
Fælles bestemmelser for alle forsikringsarter:	
Indledende regler (§§ 1305-1307)	349
Urigtige oplysninger ved aftalens afslutning (§§ 1308-1314)	349
Indtrædelse af selskabets ansvar (§ 1315)	351
Præmien (§§ 1316-21)	351
Forsætlig eller uagtsom fremkaldelse af forsikringsbegivenheden (§§ 1322-24)	352
Den sikredes pligter, når forsikringsbegivenheden indtræder (§§ 1325-27)	353
Selskabets betalingspligt (§§ 1328-29)	354
Retsvirkningerne af selskabets og forsikringstagerens insolvens m. v. (§§ 1330-32)	355
Forældelse (§§ 1333-34)	356
Aftale om forlængelse af forsikringen (§ 1335)	356
Aftaler til ulæmpe for den sikrede eller forsikringstageren (§ 1336)	357
Visse meddelelser (§ 1337)	357
Ugyldighed af bestemmelser, der leder til åbenbar ubillighed (§ 1338)	357
Skadesforsikring.	
A. Almindelige bestemmelser (§§ 1339-62)	357
Skadesforsikringens genstand (§ 1339)	357
Forsikringsværdien (§§ 1340-43)	358
Underforsikring (§ 1344)	359
Dobbeltforsikring (§§ 1345-48)	359
Fareforøgelse (§§ 1349-54)	360
Sikkerhedsforholdsregler (§ 1355)	361
Foranstaltninger til afværgelse af skade (§§ 1356-57)	362
Forsikring af tredjemands interesse (§§ 1358-62)	362
B. De enkelte arter af skadesforsikring (§§ 1363-1400)	364
Søforsikring og anden transportforsikring (§§ 1363-82)	364
Brandforsikring (§§ 1383-92)	368
Kreaturforsikring (§§ 1393-94)	370
Ansvarsforsikring (§§ 1395-1400)	371
Livsforsikring.	
Almindelige bestemmelser (§§ 1401-1405)	372
Kapitalforsikring (§§ 1406-20)	373
Renteforsikring (§ 1421)	376
Ulykkesforsikring og sygeforsikring (§§ 1422-27)	376

XIII

57. kapitel. Uanmodet forretningsførelse (§§ 1437-40)	379
58. kapitel. Gaver (§§ 1441-48)	380
59. kapitel. Spil og væddemål (§§ 1449-51)	381
60. kapitel. Betaling i urigtig formening om skyld (§§ 1452-57)	382
II. MOTIVER	385